VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Katsaus pankkipakettia koskeviin lainsäädäntöneuvotteluihin

LAINSÄÄDÄNTÖNEUVOS ANTTI MAKKONEN
FINANSSISIHTEERI BELLA LAIHO

EDUSKUNNAN TALOUSVALIOKUNTA 20.10.2022

Kuvio 4. Suomalaispankkien pääomavaatimusten muutos nykytilaan verrattuna komission ehdottamien siirtymäsäännösten voimassaoloaikana

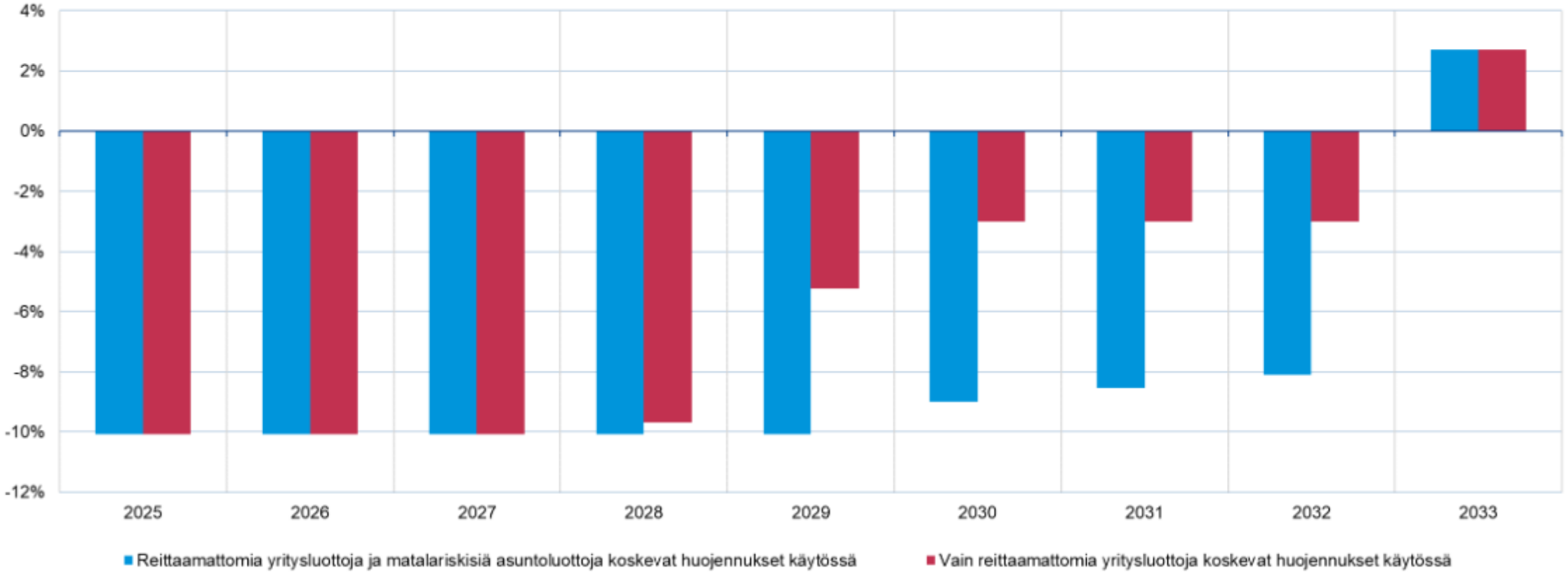

Lähde: Finanssivalvonta

Kuvio 3. Komission ehdotuksen mukaisesti toteutettujen Basel III -uudistusten arvioidut vaikutukset suomalaispankkien kotitalous- ja yritysluottojen pääomavaatimuksiin

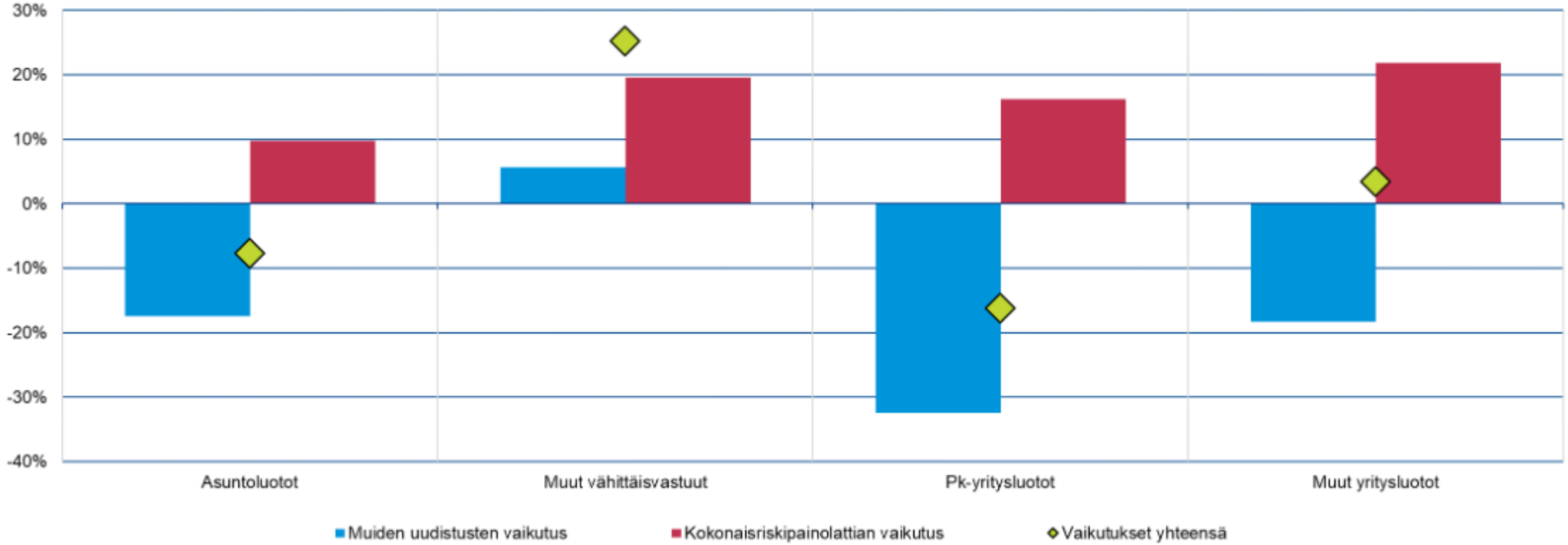

Lähde: Finanssivalvonta

Vaikutusarvioista

- Vaikutusarviot ottavat nyt paremmin huomioon EU-poikkeuksia Baselin standardeista, jotka olivat sisällytetty komission ehdotukseen tai jo olemassa olevaan lainsäädäntöön.
  - Neuvoston työryhmässä esitetyt kompromissiehdotukset sisältävät lisää poikkeuksia, joita ei ole voitu arvioida
- Pääomavaatimuksiin liittyvien vaikutusten kohdentuminen
  - EU-tasolla pääomavaatimusten nousu keskimäärin +10,7 %
  - Vaikutukset suurimmat **maailmanlaajuisesti merkittävillä pankeilla** (G-SII), joiden pääomavaatimukset nousevat **keskimäärin +20 %**
  - **Ryhmän 1 pankeilla** (otos 60 suurta pankkia), pääomavaatimusten nousu keskimäärin +12 %
  - **Suomessa pankkisektorin tasolla +3 %**
- Vuonna 2022 tapahtuneiden muutosten johdosta Suomen asuntoluottomarkkinasta yli puolet on standardimenetelmää käyttävillä pankeilla ja alle puolet IRB-menetelmiä käyttävillä pankeilla.

Lähde: EBA Report on Basel III Monitoring (data as of 31 December 2021)

Vaikutusarvioista

- Siirtymäaikojen jälkeen (2033) suomalaisten pankkien vakavaraisuusvaatimukset **nousisivat sektoritasolla 3 % verrattuna nykytilaan**
- Ei katsota vaarantavan luotonantokykyä, eikä luottolaitosten voitonjakokykyä*
  - Asuntoluottojen pääomavaatimukset -8 %
  - Kulutusluottojen (ja muiden vähittäisvastuiden) pääomavaatimukset +25 %
  - PK-yritysluottojen pääomavaatimukset -16 %
  - Muut yritysluotot +3 %
- Riskipainolattiaa koskevien siirtymäaikojen aikana pääomavaatimukset laskisivat noin 10 % riippuen jäsenvaltiokohtaisen asuntoluottoja koskevan siirtymäajan käyttämisestä.

* Sektorin viimeisen neljän vuoden keskimääräinen yhden tilikauden tulos riittäisi kattamaan pääomavaatimusten nousun mahdollistaen kuitenkin **70 %** voitonjaon tuloksesta

Neuvotteluiden kulku ja aikataulu

- FR alustava kompromissiehdotus kesäkuussa 2022 sai jäsenvaltioilta positiivisen vastaanoton. Neuvottelut jatkuivat yksityiskohtien osalta CZ pj-kaudella.
- CZ kompromissiehdotus lokakuussa 2022.
- Uusi CZ kompromissiehdotus tulossa lokakuun loppupuolella.
- ECOFIN 8.11.2022?

Keskeisiä muutossuuntia

- Kokonaisriskipainolattia
  - Lähtökohtaisesti ns. solo-taso; jäsenvaltio-optio soveltaa konsolidoitua tasoa
  - Asunto- ja yritysluottoja sekä johdannaisia koskevat erillissiirtymäajat KOM ehdotuksen mukaiset; tästä kompromissista laaja yhteinen näkemys tällä hetkellä.
- Operatiiviset riskit KOM ehdotuksen mukaisesti.
- Valtioriskeihin liittyviä muutosehdotuksia tullut lisää.
- Asuntorahoitukseen liittyviä yksityiskohtia täsmennetty ja muutettu paremmin Suomenkin erityispiirteitä vastaavaksi.
- Baselin standardit: Poikkeusten määrä taipumus kasvaa edelleen.

Keskeisiä muutossuuntia

- Johdon luotettavuuden ja sopivuuden arviointimenettelyiden maltillisempi harmonisointi; keskittyminen täsmennysten tekemiseen
- Yritysjärjestelyiden valvontaprosessien alun perin ehdotettua kevyempi lähestymistapa
- Kolmansien maiden luottolaitosten sivuliikkeet: KOM ehdotuksessa omaksuttu periaate valvonnan tehostamisesta ja velvoite tytäryhtiöittämiseen, mutta jäsenvaltioiden viranomaisella enemmän liikkumavaraa
- Valvontaviranomaisen palveluksessa olevien karenssiajat: kansallista joustavuutta mm. työmarkkinoiden ominaispiirteiden perusteella.
- Kestävyysriskien arviointia koskevia säännösehdotuksia kehitetty. Sääntely kohdentuisi alkuperäistä ehdotusta vastaavalla tavalla riskienhallinnallisiin prosesseihin ja toimintatapoihin.